

135

D E K R E T

z dnia 24 czerwca 1953 r.

o eksploatacji złóż torfowych.

Rozdział I

Art. 1. Eksploatacja złóż torfowych powinna być prowadzona zgodnie z zasadami prawidłowego gospodarowania ustalonymi przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 2. Niektóre złoża torfowe mogą być wyłączone spod eksploatacji lub prowadzenie ich eksploatacji może być zastrzeżone dla określonych kategorii osób, jeżeli tego wymagają względy planowej gospodarki narodowej, ochrona złoża albo interes rolnictwa. O wyłączeniu złóż torfowych spod eksploatacji lub ograniczeniu eksploatacji postanawia Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 3. W celu zapewnienia prawidłowej eksploatacji złoża torfowego, racjonalnego wykorzystania porfioria lub ochrony sąsiednich użytków rolnych prezydium właściwych rad narodowych mogą według zasad i w zakresie ustalonym w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów upoważniać a także i zobowiązywać osoby prowadzące eksploatację złoża torfowego do wykonania niezbędnych robót na gruntach osób trzecich. W przypadku spowodowania tymi robotami szkód w nieruchomościach osób trzecich stosuje się przepisy art. 4.

Art. 4. 1. Osoby prowadzące eksploatację lub roboty poszukiwawczo-badawcze złóż torfowych obowiązane są do naprawienia szkód, spowodowanych tymi robotami w nieruchomościach osób trzecich.

2. Zasady naprawienia szkód spowodowanych robotami osób nie będących jednostkami gospodarki uspo-

lecznionej oraz tryb dochodzenia odszkodowania określają ogólne przepisy prawa.

3. Zasady i tryb naprawiania szkód spowodowanych robotami jednostek gospodarki uspołecznionej jak również zasady i tryb ustalenia oraz wypłaty odszkodowania za szkody określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 5. 1. W celu ochrony użytków rolnych, urządzeń melioracyjnych i złóż torfowych przed niszczeniem lub w celu zaspokojenia istotnych potrzeb ludności Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może na całym obszarze Państwa lub na niektórych jego terenach:

- 1) uzależnić eksploatację niektórych złóż torfowych przez osoby nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej od zastosowania określonego systemu wydobycia torfu albo
- 2) ustanowić dla osób nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej obowiązek uzyskania zezwolenia prezydium właściwej rady narodowej na eksploatację złoża torfowego.

2. Obowiązek uzyskania zezwolenia na eksploatację złoża torfowego nie może dotyczyć właścicieli i posiadaczy gruntów, którzy wydobywają torf dla celów nawozowych ich gospodarstw rolnych systemem powierzchniowym na obszarze do 1 ha i do głębokości 25 cm.

3. Ustanawiając obowiązek wymieniony w ust. 1 pkt 2 Rada Ministrów może uzależnić wydanie zezwolenia na eksploatację złoża torfowego od:

- 1) poddania się uprawnionego technicznemu kierownictwu i kontroli prezydium właściwej rady narodowej lub jednostki gospodarki uspołecznionej,
- 2) zawarcia przez uprawnionego umowy o sprzedaż określonym jednostkom gospodarki uspołecznionej części wydobytego torfu, przekraczającej jego potrzeby własne.

4. W przypadkach gospodarczo i technicznie uzasadnionych prezydium właściwej rady narodowej może uzależnić wydanie zezwolenia od zawarcia przez uprawnionego umowy z właścicielami (posiadaczami) gruntów sąsiadujących co do prowadzenia wspólnej prawidłowej eksploatacji złoża torfowego.

5. Ustanawiając obowiązek wymieniony w ust. 1 pkt 2 Rada Ministrów określi jednocześnie szczegółowe zasady udzielania zezwoleń oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 6. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej prowadzą eksploatację złóż torfowych na podstawie planów eksploatacyjnych.

2. Prezes Centralnego Urzędu Gospodarki Torfowej (art. 12 ust. 2) za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego ustala zasady i sposób sporządzania oraz zakres planów eksploatacyjnych i tryb ich zatwierdzenia.

Art. 7. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej przed przystąpieniem do eksploatacji złóż torfowych powinny zgłosić prezdyjom właściwych rad narodowych miejsce i termin rozpoczęcia robót.

2. Jednostki gospodarki uspołecznionej powinny sporządzać okresowe plany technicznego prowadzenia robót wydobywczych i prawidłowej gospodarki złożem i przedkładać je prezdyjum właściwej rady narodowej do zatwierdzenia najpóźniej na 3 miesiące przed datą rozpoczęcia wykonywania tego planu.

3. Prezes Centralnego Urzędu Gospodarki Torfowej ustala tryb zgłoszenia robót eksploatacyjnych oraz zasady i sposób sporządzania planów określonych w ust. 2.

Art. 8. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej eksploatujące na określonym obszarze złoża torfowe mogą być uprawnione do eksploatacji złóż torfowych znajdujących się na sąsiednich gruntach stanowiących własność osób nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej, jeżeli włączenie tych gruntów do eksploatacji prowadzonej przez jednostki gospodarki uspołecznionej wynika z zasad prawidłowego gospodarowania złożem torfowym, z potrzeb racjonalnego wykorzystania potorfia lub jest konieczne dla wykonania planowych zadań tych jednostek.

2. Właścicielom gruntów włączonych do eksploatacji prowadzonej przez jednostki gospodarki uspołecznionej należy się odszkodowanie.

3. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określa zasady wydawania uprawnień (ust. 1), organy właściwe do ich wydawania oraz zasady i tryb ustalania oraz wypłaty odszkodowania (ust. 2).

Art. 9. Eksploatacja złóż torfowych na terenach użytkowanych lub zastrzeżonych przez organy wojskowe lub bezpieczeństwa publicznego może być wykonywana po uzyskaniu zgody tych organów.

Art. 10. Rada Ministrów ustala w drodze rozporządzenia organy powołane do poszukiwania i badania złóż torfowych dla celów przemysłowych oraz uprawnienia i obowiązki tych organów.

Rozdział II

Art. 11. Organami państwowej administracji torfowej są:

- 1) Centralny Urząd Gospodarki Torfowej,
- 2) prezydium rad narodowych.

Art. 12. 1. Centralny Urząd Gospodarki Torfowej, zwany dalej w skrócie „Centralnym Urzędem”, podlega Prezesowi Rady Ministrów.

2. Na czele Centralnego Urzędu stoi Prezes mianowany przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 13. 1. Do zakresu działania Centralnego Urzędu należy:

- 1) opracowywanie narodowych wieloletnich i zbiorczych rocznych planów prac poszukiwawczo-badawczych dla celów przemysłowych i planów eksploatacji złóż torfowych,
- 2) opiniowanie resortowych rocznych planów eksploatacji złóż torfowych,
- 3) inicjowanie prac poszukiwawczo-badawczych złóż torfowych,
- 4) koordynowanie planów działalności jednostek gospodarki uspołecznionej w zakresie prac poszukiwawczo-badawczych i w zakresie eksploatacji złóż torfowych,
- 5) kontrolowanie prac poszukiwawczo-badawczych i eksploatacyjnych złóż torfowych i czuwanie nad przestrzeganiem zasad prawidłowego gospodarowania tymi złożami,
- 6) opracowanie szczegółowych wytycznych dla prawidłowego gospodarowania złożami torfowymi,
- 7) prowadzenie ewidencji sprzętu torfowego,
- 8) ustalenie wytycznych co do udzielania zezwoleń na eksploatację złóż torfowych,
- 9) opracowywanie wytycznych dla szkolenia kadr fachowych,
- 10) opracowywanie metod obliczenia zasobów złóż torfowych,
- 11) prowadzenie ewidencji zasobów torfowych, gromadzenie i zatwierdzenie dokumentacji złóż oraz ich paszportyzacja.

2. Prezes Rady Ministrów ustala zasady współdziałania Centralnego Urzędu z Ministerstwem Rolnictwa oraz z Centralnym Urzędem Geologii.

Art. 14. Organizację i szczegółowy zakres działania Centralnego Urzędu określi statut nadany przez Radę Ministrów.

Art. 15. Szczegółowy zakres działania prezdyjów rad narodowych w zakresie administracji torfowej określa Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Centralnego Urzędu.

Rozdział III

Art. 16. Przepisy dotychczasowe dotyczące organizacji i zakresu nadzoru eksploatacji złóż torfowych oraz kontroli tej eksploatacji zachowują moc obowiązującą do czasu wydania przepisów przewidzianych w dekreście.

Art. 17. 1. Kto wykracza przeciwko przepisom dekretu i wydanych na jego podstawie rozporządzeń i zarządzeń, podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł.

2. Orzekanie następuje w trybie postępowania karno-administracyjnego.

Art. 18. Wykonanie dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 19. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *M. Rybicki*